

תקנות הספרייה הלאומית (גישה לציבור לעותקים לצורכי שימור של אתרי אינטרנט ושל יצירות המצויות בהם), התשע"ט-2018

בתוקף סמכותי לפי סעיף 23(א)4 לחוק הספרייה הלאומית, התשס"ח-2007' (להלן – החוק), ובהסכמת שר החינוך, אני מתקינה תקנות אלה:

1. בתקנות אלה – הגדרות

"בעל אתר אינטרנט" – לרבות מי שקיבל מבעל האתר את הזכות הבלעדית להפעיל תת-אתר, לעניין אותו תת-אתר;

"הפרת זכות קניין רוחני" – הפרה לפי אחד או יותר מחוקים אלה: פקודת הפטנטים והמדגמים²; חוק הגנת כינויי מקור וציונים גאוגרפיים, התשכ"ה-1965³; חוק הפטנטים, התשכ"ז-1967⁴; פקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972⁵; חוק זכות מטפחים של זני צמחים, התשל"ג-1973⁶; חוק זכויות מבצעים ומשדרים, התשמ"ד-1984⁷; חוק עוללות מסחריות, התשנ"ט-1999⁸; חוק להגנת מעגלים משולבים, התש"ס-1999⁹; חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007¹⁰; חוק העיצובים, התשע"ז-2017¹¹;

"המנהל הכללי" – המנהל הכללי של החברה כמשמעותו בסעיף 20 לחוק;

"מוסד להשכלה גבוהה", "ספרייה ציבורית" – כהגדרתם בחוק;

"הספרייה" – הספרייה הלאומית כמשמעותה בחוק;

"פריט" – עותק של דף מאתר אינטרנט או של יצירה המצויה באתר אינטרנט, שנעשה לפי סעיף 23(א)4 לחוק.

2. (א) הספרייה תנגיש לציבור פריט באחד או יותר מהאמצעים שלהלן:

(1) בעמדות מחשב או אמצעי גישה אחר המצוי בבניין הספרייה;

(2) בעמדות מחשב השייכות לספרייה ציבורית או לספרייה של מוסד להשכלה גבוהה והנמצאות בשטחן;

(3) באמצעות רשת האינטרנט או רשת תקשורת ציבורית אחרת – באתר האינטרנט של הספרייה או באתר או חשבון ייעודי אחר שיש לספרייה שליטה לגביו.

(ב) תקנות אלה לא יחולו על אתרי אינטרנט או מהדורות אינטרנט, כמשמעותם בתקנות הספרים (חובת מסירה וציון הפרטים), התשס"ד-2004¹², הנמסרים לפי התקנות האמורות, למעט עותק של דף מאלה או של יצירה המצויה בהם, שהעתיקה הספרייה לפי סעיף 23(א)4 לחוק.

גישה לציבור
לפריטים שהועתקו
לצורכי שימור

¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 50.

² חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1653.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 186.

⁴ ס"ח התשכ"ז, עמ' 148.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 26, עמ' 511.

⁶ ס"ח התשל"ג, עמ' 272.

⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 157.

⁸ ס"ח התשנ"ט, עמ' 146.

⁹ ס"ח התש"ס, עמ' 42.

¹⁰ ס"ח התשס"ח, עמ' 34.

¹¹ ס"ח התשע"ז, עמ' 1176.

¹² ק"ת התשס"ד, עמ' 958.

3. (א) בעל אתר אינטרנט רשאי למסור לספרייה הודעה כי הוא אינו מעוניין לאפשר לציבור גישה כאמור בתקנה 2(א)3) לפריטים שיועתקו על ידי הספרייה מאתר האינטרנט שבבעלותו; הודעה כאמור תימסר לספרייה באמצעות התקנת קובץ לפי תקנה 7(ב)1) או באמצעות הגשת טופס לפי תקנה 7(ב)2); קיבלה הספרייה את הודעת בעל האתר, תנגיש את הפריטים לציבור לפי תקנה 2(א)1) ו-2) בלבד.

(ב) בעל אתר אינטרנט רשאי למסור לספרייה הודעה כי הוא אינו מעוניין לאפשר לציבור גישה כאמור בתקנה 2(א)3) לפריטים מאתר אינטרנט שבבעלותו, שהועתקו על ידי הספרייה לפני תחילת תוקפן של תקנות אלה (להלן – פריטים קודמים); הודעה כאמור תימסר לספרייה בטופס לפי תקנה 7(ב)2); קיבלה הספרייה את הודעת בעל האתר, תנגיש את הפריטים הקודמים לציבור לפי תקנה 2(א)1) ו-2) בלבד.

4. (א) אדם רשאי לפנות לספרייה בבקשה להגביל את הגישה לפריט מהפריטים המפורטים בתקנות משנה (ב) ו-ג) שלהלן; המנהל הכללי יבחן את הבקשה בהתאם לאמור בסעיף זה.

(ב) מצא המנהל הכללי כי מתקיים בפריט שלגביו הוגשה הבקשה אחד מהמפורטים להלן, תהיה הספרייה רשאית להנגיש את הפריט לפי תקנה 2(א)1) בלבד:

(1) פריט שתוכנו פורסם בטעות, והוסר, ובלבד ששוכנע המנהל הכללי כי הגבלת הגישה נחוצה, בין השאר, בשים לב לאינטרס הציבורי שבהנגשתו לציבור באמצעות ארכיון האינטרנט ולמידת החשש לפגיעה הצפויה מהמשך הנגשתו ועוצמתה של פגיעה זו; פנייה בעניין זה תהיה על ידי בעל אתר האינטרנט;

(2) פריט שנטען לגביו כי תוכנו או פרסומו מהווים עבירה לפי כל דין, ובלבד ששוכנע המנהל הכללי כי הגבלת הגישה נחוצה, בין השאר, בשים לב לאינטרס הציבורי שבהנגשתו לציבור באמצעות ארכיון האינטרנט ולמידת החשש לפגיעה הצפויה מהמשך הנגשתו ועוצמתה של פגיעה זו, וכן יביא בחשבון אם הפריט הוסר על ידי בעל אתר האינטרנט מהאתר שממנו הועתק הפריט;

(3) פריט שנטען לגביו כי תוכנו או פרסומו מהווים עוולה כלפי אדם או הפרת זכות קניין רוחני, ובלבד ששוכנע המנהל הכללי כי הגבלת הגישה נחוצה, בין השאר, בשים לב לאינטרס הציבורי שבהנגשתו לציבור באמצעות ארכיון האינטרנט ולמידת החשש לפגיעה הצפויה מהמשך הנגשתו ועוצמתה של פגיעה זו, וכן יביא בחשבון אם הפריט הוסר על ידי בעל אתר האינטרנט מהאתר שממנו הועתק הפריט.

(ג) מצא המנהל הכללי כי מתקיים בפריט שלגביו הוגשה הבקשה אחד מהמפורטים להלן, יגביל את הגישה אליו בבניין מושבה של הספרייה ומחוצה לו:

(1) פריט שמופיע בו תוכן אסור בהחזקה לפי דין, בהתאם לקביעה שקבע בית משפט;

(2) פריט שניתנה לגביו הוראה מפורשת מאת בית משפט שלא לפרסמו או להסירו מאתר האינטרנט שממנו הועתק הפריט או מארכיון האינטרנט של הספרייה או להגביל את הגישה אליו באתר האינטרנט שממנו הועתק הפריט או בארכיון האינטרנט של הספרייה, או הוראה מפורשת מאת הצנזורה, כמשמעותה לפי תקנות ההגנה (שעת חירום),¹⁵ 1945, לאסור על פרסומו או להסירו;

¹⁵ ע"ר 1442, תוס' 2, עמ' 855.

(3) פריט שאינו פריט עיתונאי או חדשותי ואשר מופיע בו מידע אשר פורסם תוך הפרת חובת סודיות הקבועה בדין לגבי ענייניו הפרטיים של אדם, ובלבד שמידע זה לא פורסם במסגרת פרסום עיתונאי או חדשותי, והמנהל הכללי שוכנע כי הגבלת הגישה נחוצה, בין השאר, בשים לב לאינטרס הציבורי שבהנגשתו לציבור באמצעות ארכיון האינטרנט, ולעוצמת הפגיעה הצפויה מהמשך הנגשתו;

(4) פריט שנטען לגביו שתוכנו או פרסומו מהווים עוולה או עבירה או הפרת זכות קניין רוחני, אף שלא ניתנה הוראה בעניינו על ידי בית משפט או הצנזורה, והכול אם שוכנע המנהל הכללי כי בנסיבותיו החריגות של העניין הגבלת הגישה נחוצה, בין השאר, בשים לב לאינטרס הציבורי שבהנגשתו לציבור באמצעות ארכיון האינטרנט ולמידת החשש לפגיעה הצפויה מהנגשתו לציבור ועוצמתה של פגיעה זו, וכן יביא בחשבון אם הפריט הוסר על ידי בעל אתר האינטרנט מהאתר שממנו הועתק.

(ד) טיפול בבקשות לפי תקנת משנה (א) ייעשה בהתאם להוראות אלה:

(1) בקשה כאמור בתקנת משנה (א) תוגש לספרייה באמצעות טופס פנייה אלקטרוני שהספרייה תפרסם באתר האינטרנט שלה ותכלול מידע המבסס את פרטי הבקשה ותימוכין לה;

(2) עד להחלטה בבקשה, תיחסם הגישה לפריט שלגביו הוגשה הבקשה מחוץ לבניין מושבה של הספרייה, לפי תקנה 2(א) ו-3, אלא אם כן החליט המנהל הכללי להתיר את העיון בפריט לפי הוראות פסקה (6);

(3) המנהל הכללי יבחן את הבקשה לאחר שנתן, ככל האפשר, לבעל אתר האינטרנט ולמפרסם הפריט אפשרות להתייחס לבקשה; המנהל הכללי יחליט בבקשה בתוך 30 ימים ורשאי הוא להאריך את התקופה האמורה מטעמים מיוחדים בלבד;

(4) המנהל הכללי יפרט את הנימוקים להחלטתו והחלטה תישלח לפונה וכן לבעל אתר האינטרנט ולמפרסם הפריט, ככל האפשר;

(5) אחת לחודשיים תפרסם הספרייה באתר האינטרנט שלה הודעה על החלטותיה בפניות שהתקבלו לפי תקנה זו, ובלבד שאם הוגבלה גישה לפריט במסגרת החלטותיה כאמור, לא תכלול ההודעה פרטים שיש בהם משום פרסום המידע שבשלו הוגבלה הגישה לפריט; הוראות תקנה זו לא יחולו על פריטים שניתנה לגביהם הוראה מפורשת מאת הצנזורה, כמשמעותה לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, לאסור על פרסום או להסירם;

(6) המנהל הכללי רשאי, מיוזמתו או לבקשת כל אדם, ובכלל זה הגופים המייצגים את עניינו של ציבור משתמשי הספרייה, לבחון מעת לעת את החלטותיו בפניות שהתקבלו לפי תקנה זו; הספרייה תשלח הודעה בדבר הבחינה המחודשת לפונה כמשמעותו בסעיף 4(א), וככל האפשר גם לבעל אתר האינטרנט ולמפרסם הפריט, ותציע להם להעביר את התייחסותם; היתה תוצאת הבחינה המחודשת שינוי של החלטת המנהל הכללי, תודיע על כך הספרייה לפי פסקה (4);

(7) ככל שהדבר ניתן מבחינה טכנולוגית, באמצעים סבירים, תגביל הספרייה את הגישה לפי תקנה זו לחלק מן הפריט, שבו מתקיים אחד מהמפורטים בתקנות משנה (ב) ו-(ג), בלבד, כך שתותר הגישה לשאר חלקי הפריט.

5. (א) על אף האמור בתקנה 4, המנהל הכללי רשאי להתיר באופן פרטני לאדם או למוסד, לפי בקשתם, גישה לפריט שהגישה אליו הוגבלה לפי תקנות אלה, אם שוכנע כי מתן היתר כאמור נדרש למטרה ממטרות הספרייה הלאומית כאמור בסעיף 3 לחוק או לצורך ביצוע תפקידיה כאמור בסעיף 4 לחוק, בשים לב לשיקולים שעמדו ביסוד הגבלת הגישה לאותו פריט.

(ב) החליט המנהל הכללי להתיר גישה לפריט כאמור בתקנת משנה (א), ינקוט אמצעים נדרשים לצמצום הפגיעה הכרוכה בהנגשת פריט כאמור, לאור השיקולים שעמדו ביסוד הגבלת הגישה לפריט.

6. (א) הספרייה רשאית לאפשר למנועי חיפוש אינטרנטיים חיצוניים גישה לפריטים בארכיון האינטרנט שלה, ובלבד שההפניה לפריט בידי מנוע חיפוש כאמור תיעשה ככל האפשר על דרך של הפניה לאתר הספרייה בלבד, בלא פרסום תוכן הפריט או חלקו על גבי מנוע חיפוש חיצוני כאמור.

(ב) לענין פריט שהגישה אליו הוגבלה לפי תקנות אלה, או לפי קביעת המנהל הכללי לפי סעיף 22 לחוק, תופיע בארכיון האינטרנט של הספרייה הודעה בדבר הגבלת תנאי הגישה אליו, ובלבד שהודעה זו לא תכלול פריטים שיש בהם משום פרסום המידע שבשלו הוגבלה הגישה לפריט.

(ג) הוראות תקנת משנה (א) לא יחולו על פריטים שניתנה לגביהם הוראה מפורשת מאת הצנזורה, כמשמעותה לפי תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, לאסור על פרסוםם או להסירם.

7. (א) הספרייה תפרסם, אחת לשנה, הודעה באתר האינטרנט שלה בדבר פעילותה לפי סעיף 23(א)(4) לחוק.

(ב) בהודעה כאמור בתקנת משנה (א) תכלול הספרייה את שני אלה:

(1) הפניה לקובץ אשר התקנתו באתר אינטרנט, או בחלק ממנו, תבטיח כי הספרייה לא תאפשר גישה באמצעות רשת האינטרנט או רשת תקשורת ציבורית אחרת כאמור בתקנה 2(א)(3), לפריטים שהועתקו מהחלק שעליו הותקן; קובץ כאמור יכול שיהיה שונה משנה לשנה.

(2) טופס המאפשר לבעל אתר אינטרנט להודיע לספרייה כי הוא מבקש לראות את האתר כאתר שהותקן עליו או על חלק ממנו קובץ כאמור בפסקה (1); בטופס כאמור יציין בעל האתר אם ההודעה מתייחסת לכל הפריטים הקודמים או לפריטים שהועתקו החל בתאריך שכלל בבקשתו.

8. אין בהוראות תקנות אלה –

(1) כדי לגרוע מסמכותו של המנהל הכללי לקבוע הגבלות נוספות לפי סעיף 22 לחוק לענין גישה לציבור לפריטים באוספי הספרייה.

(2) כדי לגרוע מן השימושים המותרים לפי דין לספרייה או לאדם אחר באתר או ביצירה.

י"ח באלול התשע"ח (29 באוגוסט 2018)

(חמ 5697-3)

איילת שקד
שרת המשפטים